

การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

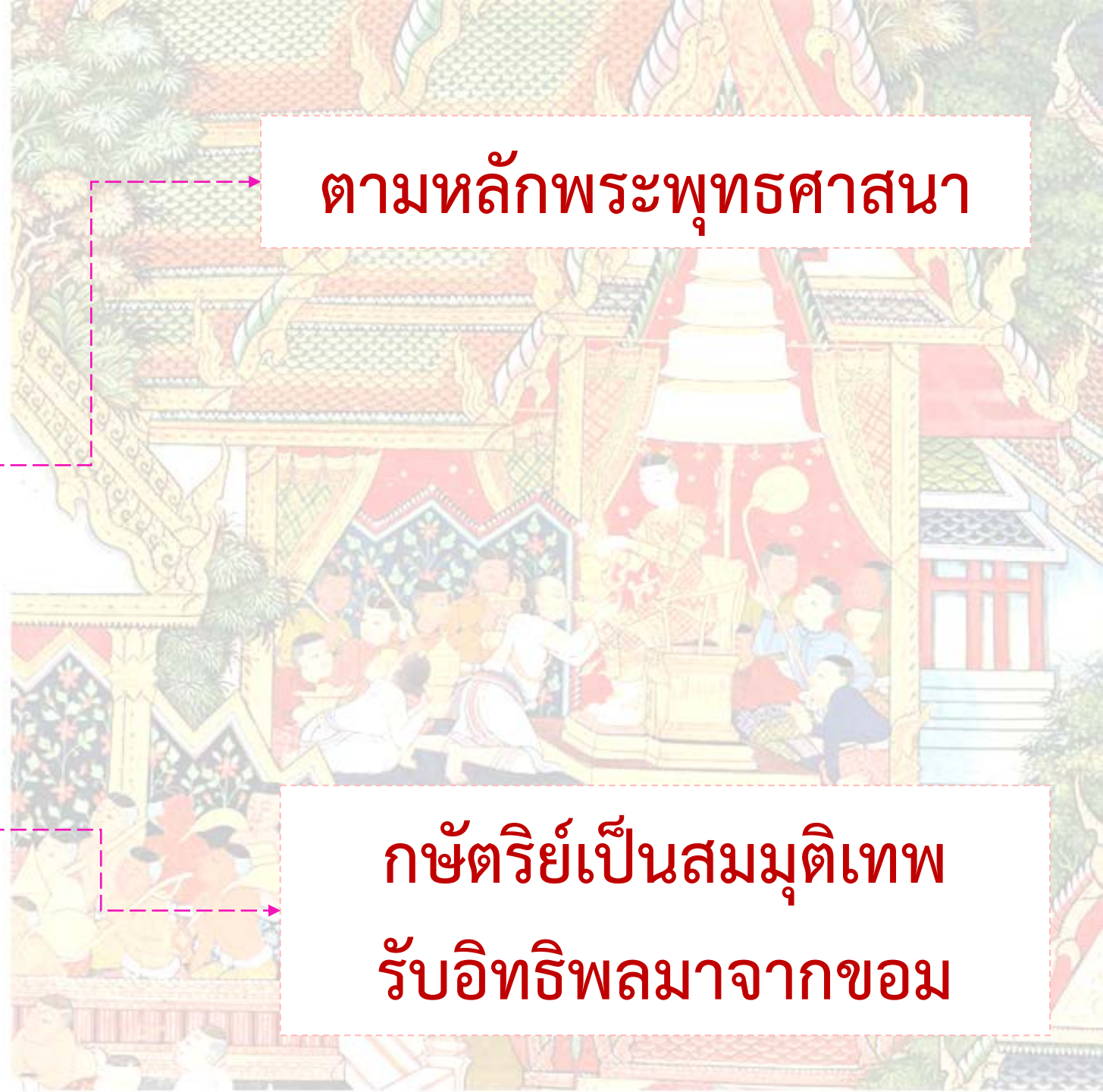
ลักษณะการปกครอง

1.แบบธรรมราชา

ตามหลักพระพุทธศาสนา

2.แบบทวารราชา

กษัตริย์เป็นสมมุติเทพ
รับอิทธิพลมาจากขอม

การจัดระเบียบการปกครองสมัยอยุธยา

สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

ระบบการปกครองแบบจตุสดมภ์

- เวียง ทำหน้าที่ดูแลความสงบสุขเรียบร้อยของพระนคร
- วัง ทำหน้าที่ดูแลกิจการในราชสำนัก ตัดสินคดีความต่างๆ
- คลัง ทำหน้าที่ดูแลการค้ากับการติดต่อกับต่างประเทศ
- นา ทำหน้าที่เก็บภาษีค่านา ออกสิทธิ์ที่นา เก็บส่วนแบ่งข้าวมาไว้ในฉางหลวง

เมืองประเทศราช

หัวเมืองชั้นนอก

ลพบุรี

หัวเมืองชั้นใน
(เมืองลูกหลวง)

สุพรรณบุรี

กรุงศรีอยุธยา

นครนายก

พระประแดง

การจัดระเบียบการปกครองสมัยอยุธยา

สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2
- เจ้าสามพระยา -

พระราชเทวี

สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

เจ้าพระยามหาเสนาบดี

สมุหพระกลาโหม

ฝ่ายทหาร

เจ้าพระยาจักรีศรีอองครักษ์

สมุหนายก

ฝ่ายพลเรือน

จตุสดมภ์

เมืองประเทศราช

หัวเมืองชั้นนอก

พระยามหานคร

ตรี - โท - เอก

กรุงศรีอยุธยา

หัวเมืองชั้นใน
ชั้นจัตวา
ผู้รัง

สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ตราพระราชกำหนดคักตินา

กฎหมายเทียบบาล

แต่งตั้งตำแหน่งข้าราชการให้มีบรรดาศักดิ์

หน้าที่และสิทธิของแต่ละบุคคล

ทนาย พัน หมื่น ขุน หลวง พระ พระยา และเจ้าพระยา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2

กรมพระสุรัสวดี

จัดทำบัญชีกำลังพล

ไพร่สม

ไพร่หลวง

ไพร่ส่วย

ไพร่

สักเลข

สมเด็จพระเพทราชา

เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการปกครองใหม่

เจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์

สมุหพระกลาโหม

สมุหนายก

เจ้าพระยามหาเสนาบดี

หัวเมืองฝ่ายใต้

หัวเมืองฝ่ายเหนือ

กรุงศรีอยุธยา

กษัตริย์ ทั้งสิ้น 33 พระองค์

5 ราชวงศ์

เป็นราชธานี 417 ปี
พ.ศ. 1893 - 2310

อู่ทอง	3	พระองค์
สุพรรณภูมิ	13	พระองค์
สุโขทัย	7	พระองค์
ปราสาททอง	4	พระองค์
บ้านพลูหลวง	6	พระองค์